

Hospodaření Jihomoravského kraje

Ing. Ludmila Hrachovinová

**vedoucí ekonomického odboru
Krajského úřadu Jihomoravského kraje**

- **Vystudovala jsem výrobně ekonomickou fakultu Vysoké školy ekonomické v Praze**
- **Mám více než 30 let praxe v ekonomické oblasti, z toho převážnou část ve veřejné správě**
- **Na Krajském úřadě Jihomoravského kraje pracuji od jeho vzniku v roce 2001**

- Jihomoravský kraj je jedním ze 14 vyšších územních samosprávných celků České republiky
- Odbor ekonomický Krajského úřadu Jihomoravského kraje zabezpečuje zejména úkoly v oblasti samosprávy (agenda rozpočtu, účetnictví, financování, metodická činnost pro obce a zřízené a založené organizace)

Obsah

- **Základní principy hospodaření Jihomoravského kraje (JMK)**
- **Rozpočtový proces**
- **Struktura rozpočtu Jihomoravského kraje**

Základní principy hospodaření JMK

- **Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení)**
- **Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů**
- **Zákon č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti**

Finanční hospodaření JMK se řídí

- Střednědobým výhledem rozpočtu
- Ročním rozpočtem

Střednědobý výhled rozpočtu Jihomoravského kraje

- **Obecně - nástroj střednědobého finančního plánování, dle rozpočtových pravidel zpravidla na 2 až 5 let.**
- **JMK zpracovává střednědobý výhled na 3 roky, nyní zpracován na období 2021–2023.**
- **Obsahuje základní údaje o příjmech, výdajích, dlouhodobých závazcích a pohledávkách, finančních zdrojích a potřebách dlouhodobě realizovaných záměrů.**
- **Pravidelná roční aktualizace, kterou schvaluje zastupitelstvo (obvykle v červnu, v r. 2020 výjimečně v září)**

Rozpočtový proces

- **Zveřejnění návrhu rozpočtu**
 - po projednání konečného návrhu rozpočtu v RJMK
 - min. 15 dnů před jeho projednáním v ZJMK – na úřední desce a způsobem umožňujícím dálkový přístup (na webu JMK)
- **Schválení rozpočtu**
 - prosinec běžného roku
 - konečnou podobu rozpočtu schvaluje ZJMK
- **Rozpis rozpočtu**
 - provádí se neprodleně po schválení rozpočtu
 - součástí je sdělení závazných ukazatelů subjektům, které jsou povinny se jimi řídit (právnícké osoby, příjemci dotací)

Hospodaření podle rozpočtu a kontrola

- **Průběžné sledování významných ukazatelů**
(daňové příjmy, prodej nemovitého majetku, monitoring výdajů, stavy na účtech)
- **Čtvrtletní zpracování informací o vývoji rozpočtu** (rada, finanční výbor, zastupitelstvo)
- **Činnost výboru finančního, který provádí zejména kontrolu:**
 - hospodaření s majetkem a finančními prostředky kraje
 - hospodaření právnických osob zřízených a založených krajem
 - využití dotací poskytnutých krajem z jeho prostředků obcím
- **Přezkoumání hospodaření Ministerstvem financí**

Změny rozpočtu

- **Provádějí se rozpočtovými opatřeními**
- **Rozpočtová opatření provádí rada kraje v rozsahu svěřeném zastupitelstvem kraje (na JMK obvykle v plném rozsahu)**
- **Následně jsou rozpočtová opatření předkládána na vědomí zastupitelstvu kraje**

Závěrečný účet

- Komplexní zhodnocení hospodaření uplynulého roku
- Obsahuje zprávu o výsledku přezkoumání hospodaření Ministerstvem financí
- Závěrečný účet spolu se zprávou o výsledcích přezkoumání hospodaření musí projednat zastupitelstvo do 30. června následujícího roku
- Samostatně schvaluje zastupitelstvo roční účetní závěrku

Struktura rozpočtu JMK na rok 2021

Základní makroekonomické indikátory ekonomiky České republiky na rok 2021

Predikce vydaná v dubnu 2021 Ministerstvem financí ČR předpokládá následující vývoj základních makroekonomických indikátorů ekonomiky:

Ukazatel		2020	2021	2022
Hrubý domácí produkt	růst v %	- 5,6	3,1	3,7
Průměrná míra inflace	%	3,2	2,5	2,3
Míra nezaměstnanosti	průměr v %	2,6	3,6	3,7

Shrnutí informací z makroekonomické predikce

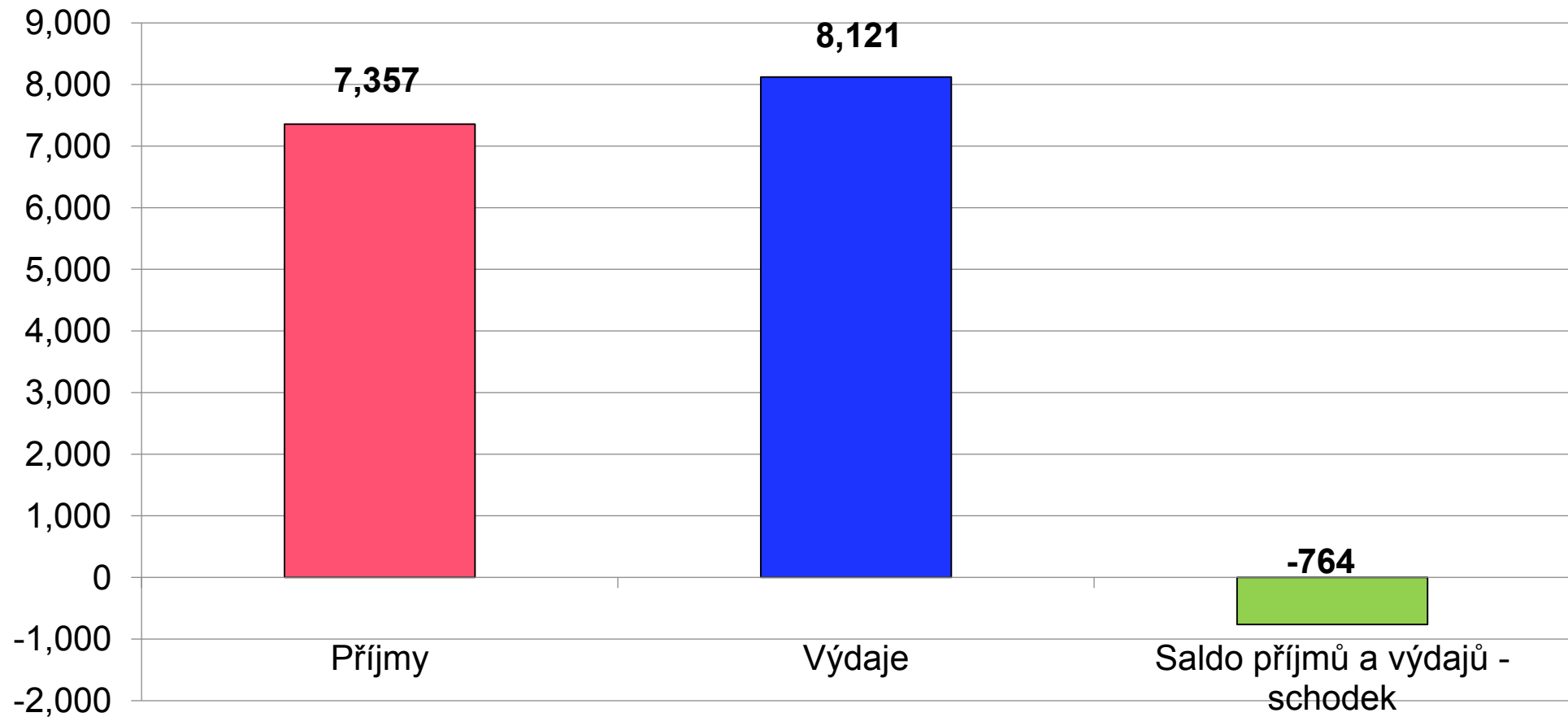
- **2020 – hluboký propad ekonomického výkonu v důsledku pandemie koronaviru (největší v historii samostatné ČR)**
- **zvýšené výdaje na potlačení epidemie a zmírnění jejich následků, pokles spotřeby domácností, růst produkce exportního průmyslu (zejména automobilky)**
- **v roce 2021 by ekonomická aktivita měla oživovat**
- **vzhledem k současnému epidemiologickému vývoji je predikce zatížena značnou mírou nejistoty**
- **kritický faktor – rychlost a efektivnost očkování, účinnost vakcín proti mutacím koronaviru**

Typy rozpočtu

- Vyrovnaný rozpočet: příjmy = výdaje
- Přebytkový rozpočet: příjmy > výdaje (splácení jistin úvěrů)
- Schodkový rozpočet: příjmy < výdaje (použití úspor z minulých let, čerpání úvěru)

Rozpočtování ÚSC je založeno na cash principu a jednotlivé částky jsou zařídovány dle rozpočtové skladby – číselník vydaný vyhláškou MF.

Rozpočet JMK na rok 2021 (v mil. Kč)

Rozpočet financování JMK na rok 2021 – 764 173 tis. Kč

**+ zapojení nedočerpaných prostředků z minulých let – 621 091 tis. Kč
(tyto zdroje slouží k úhradě výdajů)**

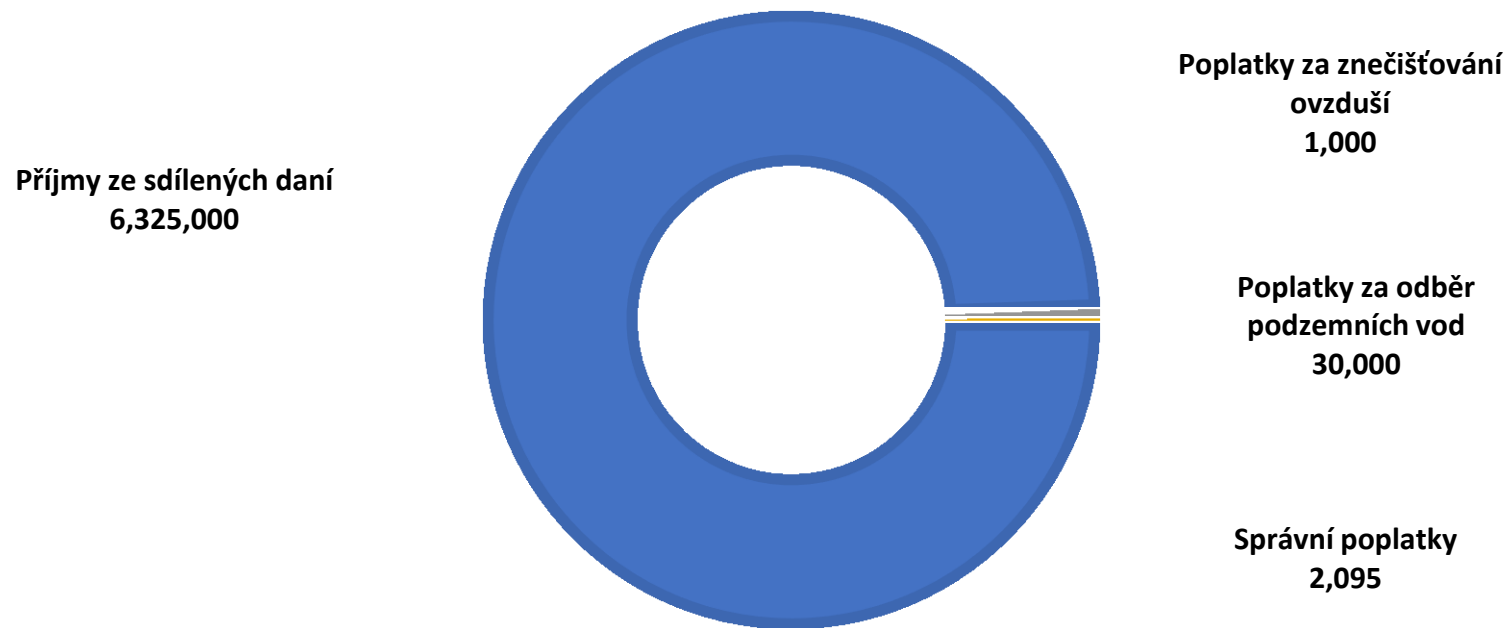
+ čerpání úvěru – 350 000 tis. Kč

- splátky úvěrů – 206 918 tis. Kč

Rozpočet příjmů JMK na rok 2021– 7 357 427 tis. Kč

Rozpočet daňových příjmů JMK na rok 2021 – 6 358 095 tis. Kč

Daňové příjmy JMK

- **Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní - RUD)**
- **Daně děleny mezi státní rozpočet, kraje a obce**

Vývoj procentních podílů krajů na sdílených daních

	2008–2011	2012	2013–2015	2016 - 2020	od 2021
DPH	8,92	8,29	7,86	8,92	9,78
DPFO (z podnikání) – sdílená část	8,92	8,92	8,92	8,92	9,78
DPFO (závislá činnost)	8,92	8,92	8,65	8,92	9,78
DPFO (vybíraná srážkou)	8,92	8,92	8,92	8,92	9,78
DPPO	8,92	8,92	8,92	8,92	9,78

Podíly krajů na celostátním výnosu vybraných daní

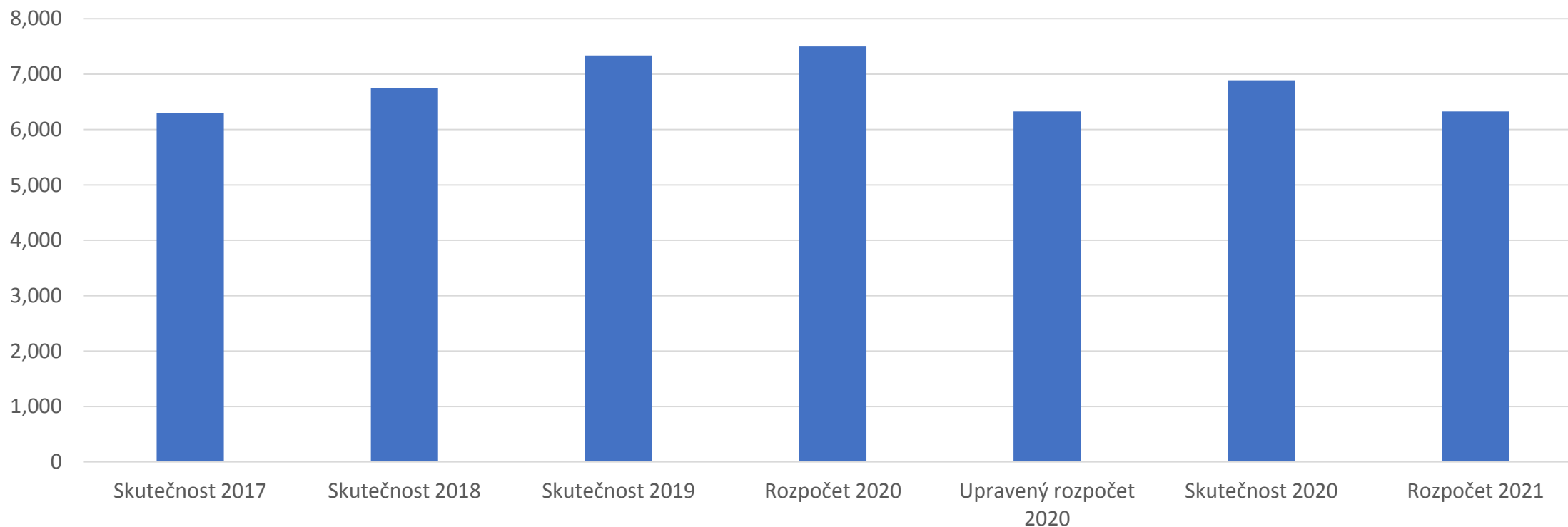
- Každý kraj se na procentní části celostátního výnosu daně podílí stanoveným procentem – JMK – 9,526055%
- Procentní podíl jednotlivých krajů je od roku 2005 beze změny – jako základní kritérium byl použit „objem výdajů aktivit převedených do působnosti krajů“
- Návrhy na rozdělení RUD podle počtu obyvatel nebyly MF akceptovány

Podíly krajů na celostátním výnosu vybraných daní

- Byl zakonzervován stav, kdy kraje, které do r. 2005 získávaly ze státního rozpočtu větší objemy dotací, participovaly i nadále ve větší míře na RUD
- Příklady – rok 2020 – průměr na 1 obyvatele – 7 474,12 Kč

Kraj	Sdílené daně na 1 obyvatele
Jihomoravský	5 762,67 Kč
Moravskoslezský	5 834,17 Kč
Jihočeský	9 671,12 Kč
Vysočina	10 428,43 Kč

Srovnání daňových příjmů JMK v letech 2017 – 2021 (v mil. Kč)

Dopady pandemie covid-19 do rozpočtu JMK roku 2020

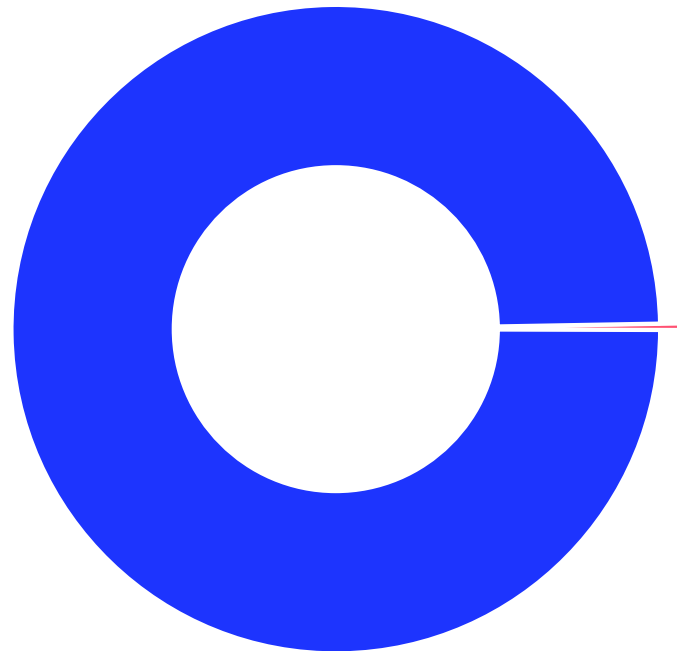
- **Schválený rozpočet sdílených daní 7 500 mil. Kč**
- **Očekávaný výpadek 1 089 mil. Kč vykryt:**
 - úspory ve výdajích **988 mil. Kč**
 - zapojení úspor z minulých let **41 mil. Kč**
 - zapojení dalších příjmů **60 mil. Kč**
- **Výdaje na zamezení šíření koronaviru:**
 - z rozpočtu JMK **54 mil. Kč**
 - ze státního rozpočtu **615 mil. Kč**

Rozpočet nedaňových příjmů JMK na rok 2021 788 326 tis. Kč

Rozpočet kapitálových příjmů JMK na rok 2021 40 130 tis. Kč

Příjmy z prodeje ostatních
nemovitostí
(Ubytovna Nemocnice
Znojmo - 10 000, Areál
Tomešova - 30 000)
40,000

Příjmy z prodeje pozemků
130

Přijaté dotace v rozpočtu JMK na rok 2021 170 876 tis. Kč

- Dotace na výkon státní správy v rámci souhrnného dotačního vztahu státního rozpočtu k rozpočtu kraje
- Dotace na financování Moravian Science Centre Brno bude poskytnuta statutárním městem Brnem ve výši 16 000 tis. Kč (přímo do rozpočtu MSCB)
- Ostatní dotace jsou do rozpočtu zapojovány v průběhu roku na základě rozpočtových opatření

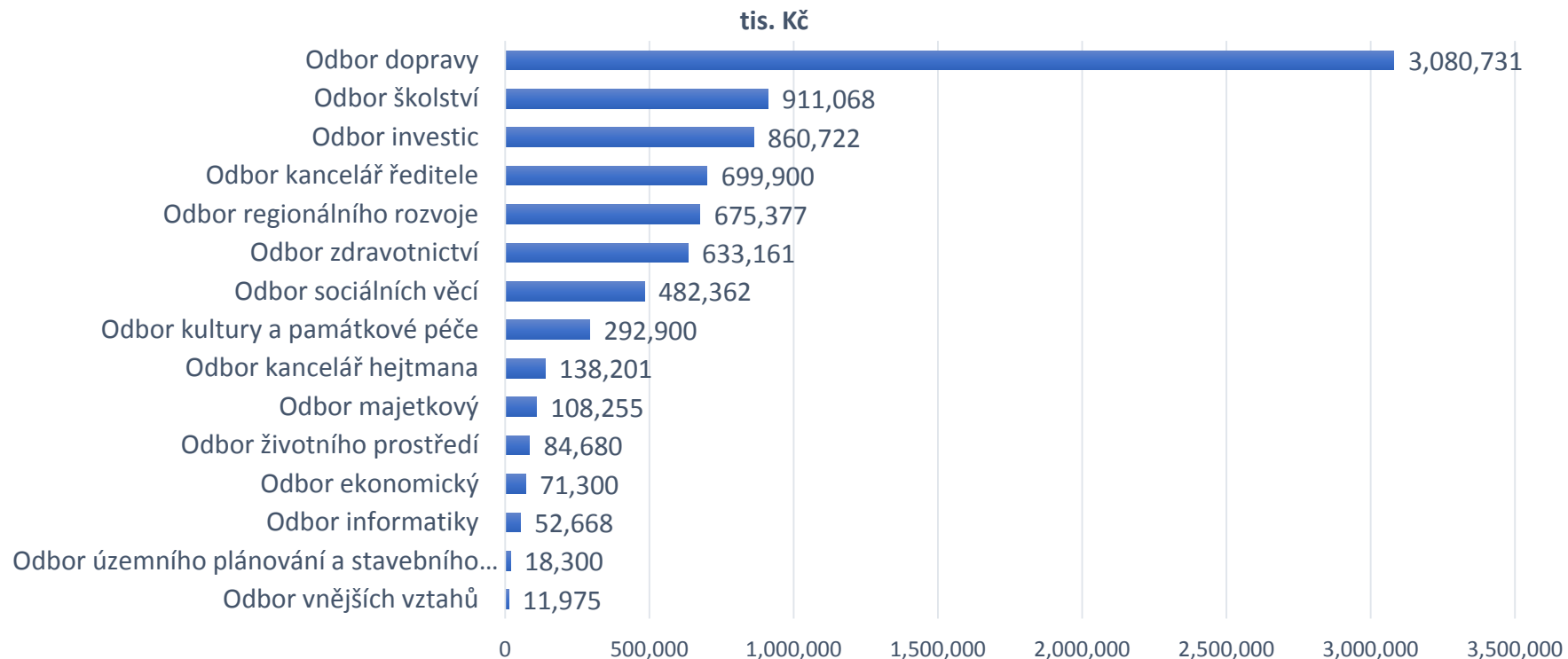

Očekávané účelové dotace v roce 2021 informativní přehled

- **Největší očekávané dotace:**

- Přímé náklady na vzdělávání (MŠMT) – 17 mld. Kč (z toho pro příspěvkové organizace JMK 5,5 mld. Kč a pro obecní příspěvkové organizace 11,5 mld. Kč)
- Podpora poskytování sociálních služeb (MPSV) – 1,6 mld. Kč
- Zajištění regionální železniční dopravy (MD) – 303 mil. Kč
- Výstavba DS Hustopeče (MPSV) – 46 mil. Kč
- Výstavba DS Sokolnice (MPSV) – 13 mil. Kč
- Dopady pandemie covid -19 - ?

Rozpočet výdajů JMK na rok 2021- 8 121 600 tis. Kč

Rozpočet výdajů JMK na rok 2021 dle druhu výdajů (v mil. Kč)

Rozpočet výdajů v oblasti dopravy – 3 080 731 tis. Kč

- **Správa a údržba silnic JMK – zajištění běžného provozu (bez odpisů) – 578 928 tis. Kč**
- **Dopravní obslužnost - železniční doprava – 1 112 922 tis. Kč**
 - autobusová doprava – 1 030 122 tis. Kč
- **Financování společnosti KORDIS JMK – 55 800 tis. Kč**
- **atd.**

Rozpočet výdajů v oblasti školství – 911 068 tis. Kč

- **182 příspěvkových organizací** (střední školy, speciální školy, vyšší odborné školy, základní umělecké školy, jazyková škola, domy dětí a mládeže, dětské domovy, pedagogicko-psychologické poradny, středisko služeb školám) – **zajištění provozu (bez odpisů) – 540 000 tis. Kč**
- **Služby psychologů a speciálních pedagogů – 10 000 tis. Kč**
- **Podpora sportu, protidrogová prevence**
- **atd.**

Příspěvkové organizace oblast školství

Střední škola Strážnice

Střední zahradnická škola Rajhrad

SZŠ a Vyšší odborná škola
zdravotnická Brno, Merhautova

Rozpočet výdajů v oblasti sociálních věcí – 482 362 tis. Kč

- **28 příspěvkových organizací** (domovy pro seniory a zdravotně postižené, domovy se zvláštním režimem, stacionáře, chráněné bydlení, odlehčovací služby) – **zajištění provozu (bez odpisů) – 318 909 tis. Kč**
- **Podpora nestátních neziskových organizací – 95 000 tis. Kč**
- **Rodinná politika (4 408 tis. Kč), seniorpasy (3 000 tis. Kč)**
- **Pěstounská péče apod.**

Příspěvkové organizace v oblasti sociálních služeb

Domov u Františka – Újezd u Brna

Domov pro seniory – Zastávka u Brna

Zámeček Střelice

Rozpočet výdajů v oblasti zdravotnictví – 633 161 tis. Kč

- **14 příspěvkových organizací** (nemocnice, Zdravotnická záchranná služba JMK, dětská léčebna, dětská centra) – **zajištění provozu (bez odpisů)** mimo nemocnic akutní lůžkové péče – **472 674 tis. Kč**
- **Zajištění lékařské pohotovostní služby** – **70 985 tis. Kč**
- **Činnost protialkoholní záchytné stanice** – **9 500 tis. Kč**
- atd.

Příspěvkové organizace v oblasti zdravotnictví

Zdravotnická záchranná služba JMK
Brno - Bohunice

Nemocnice Letovice

Nemocnice
Znojmo

Rozpočet výdajů v oblasti kultury – 292 900 tis. Kč

- **9 příspěvkových organizací** (muzea, galerie, hvězdárna) – zajištění provozu (bez odpisů) – **158 596 tis. Kč**
- **Ústav archeologické památkové péče, v. v. i** – **7 000 tis. Kč**
- **Zabezpečení regionální funkce knihoven** – **16 000 tis. Kč**
- **Programy na podporu kultury v JMK apod.**

Příspěvkové organizace v oblasti kultury

Regionální muzeum v Mikulově

Jihomoravské muzeum ve Znojmě

Muzeum Brněnska

Rozpočet výdajů v oblasti regionálního rozvoje – 675 377 tis. Kč

- **Rezerva na financování projektů EU – 420 000 tis. Kč**
- **Příspěvková organizace Moravian Science Centre Brno – zajištění provozu (bez odpisů) – 20 100 tis. Kč**
- **Podpora rozvoje venkova a zemědělství (2 000 tis. Kč), malého a středního podnikání (4 000 tis. Kč)**
- **Realizace Programu rozvoje cestovního ruchu (5 300 tis. Kč), podpora cykloturistiky**
- **Jihomoravské inovační centrum (37 000 tis. Kč), Regionální rozvojová agentura (5 600 tis. Kč),
Kompetenční centrum Kuřim (10 800 tis. Kč), Centrála cestovního ruchu JMK (12 800 tis. Kč),
Jihomoravské centrum pro mezinárodní mobilitu (20 000 tis. Kč)**
- **atd.**

Příspěvková organizace v oblasti regionálního rozvoje

Moravian Science Centre Brno – VIDA! Brno

Rozpočet výdajů v oblasti životního prostředí – 84 680 tis. Kč

- **Péče o přírodní památky a rezervace – 15 310 tis. Kč**
- **Programy na podporu vodohospodářských staveb**
- **Environmentální vzdělávání – 400 tis. Kč**
- **Rozsáhlé činnosti v oblasti výkonu státní správy**

Výdaje JMK v ostatních oblastech

- Zajištění činnosti orgánů kraje – 752 568 tis. Kč
- Výkupy nemovitostí – 54 500 tis. Kč
- Příspěvková organizace Kancelář JMK pro meziregionální spolupráci – zajištění provozu (bez odpisů) – 5 850 tis. Kč
- Spolupráce s partnerskými regiony – 3 000 tis. Kč
- Havarijní rezerva – 10 000 tis. Kč
- Rezerva na mimořádné výdaje – 50 300 tis. Kč

Rozpočet výdajů JMK na rok 2021 - dotační programy

- V rozpočtu výdajů na dotační programy JMK je vyčleněna částka ve výši 254 350 tis. Kč
- **Objemově nejvýznamnější dotační programy:**
 - Vodohospodářské stavby – kanalizace, ČOV a vodovody 48 mil. Kč
 - Podpora retenční schopnosti krajiny v území JMK 20 mil. Kč
 - Podpora vrcholového kolektivního sportu v JMK 15 mil. Kč
 - Dotace v oblasti tělovýchovy a sportu 20 mil. Kč
 - Program rozvoje venkova 48 mil. Kč
 - Podpora rozvoje v oblasti kultury a památkové péče 16,5 mil. Kč
 - Dotace jednotkám sborů dobrovolných hasičů obcí 10 mil. Kč
 - Podpora rozvoje cykloturistiky v JMK 10 mil. Kč
 - Poskytování domácí hospicové péče 10 mil. Kč

Investiční (kapitálové) výdaje JMK v roce 2021

Rozpočet výdajů JMK na rok 2021 zahrnuje:

- Investiční úvěrový program financování EIB – 326 704 tis. Kč
- Akce spolufinancované EU ve Fondu rozvoje – cca 385 000 tis. Kč
- Výdaje na ostatní investiční akce – 255 636 tis. Kč
- Havarijní rezervy v oblasti investic – 40 000 tis. Kč

(Pozn.: 25% krytí odpisů PO – zdroj fondů investic PO – cca 144 mil. Kč)

Významné investiční akce JMK 2021

Příklady (včetně celkových nákladů akce):

- Rekonstrukce areálu SŠ Hapalova (žáci s poruchami autistického spektra) – 250 mil. Kč
- Sportovní hala L. Daňka (areál sportovních nadějí) – 160 mil. Kč
- Ostrov u Macochy (léčebna se speleoterapií) – 206 mil. Kč
- Výjezdové základny ZZS JMK (8 objektů)
- Rekonstrukce Nemocnice Tišnov – 83 mil. Kč
- Domov pro seniory Hustopeče – 146 mil. Kč
- Domov pro seniory Sokolnice – 97 mil. Kč
- Regionální muzeum Mikulov (Dům přírody Pálava) – 55 mil. Kč
- Silnice II/374 – Rájec průtah – 264 mil. Kč
- Obchvat Čebín – 606 mil. Kč

Nejvýznamnější investiční akce JMK - nákup železničních elektrických jednotek

- **Celkové náklady** **8 047 589 tis. Kč**
 - dotace EU 5 482 806 tis. Kč
 - DPH (bude vráceno FÚ) 1 396 689 tis. Kč
 - podíl JMK 1 168 094 tis. Kč
- **V roce 2020 uhrazeny zálohy 40 % (3 219 036 tis. Kč)**
- **Po přijetí vrátek DPH a dotace EU - 467 238 tis. Kč – podíl financovaný úvěrem**

Zadluženost JMK

- **Zákon č. 23/2017 Sb. o pravidlech rozpočtové odpovědnosti** (účinnost od 21.2.2017).
- **Fiskální pravidlo** – ÚSC hospodaří tak, aby výše jeho dluhu nepřesáhla **60 %** průměru jeho příjmů za poslední **4** rozpočtové roky (v případě JMK k 31.12. 2020 – 9,98 %).
- **V případě překročení fiskálního pravidla** musí ÚSC zadluženost snižovat – každý rok o 5% překročení (jinak by došlo k zadržení daňových příjmů).
- **Dluhová brzda** – pokud by dluh sektoru veřejných institucí dosáhl **55 %** HDP (Národní rozpočtová rada varuje, že současná fiskální politika vlády vede k přiblížení se ke kritické hranici).

Zadluženost JMK

- Zákon č. 23/2017 Sb. o pravidlech rozpočtové odpovědnosti

úvěr	Skutečnost k 31.12.2020	Předpoklad k 31.12.2021
EIB II (2,3 mld. Kč)	1 692 mil. Kč	1 485 mil. Kč
EIB III (700 mil. Kč)	350 mil. Kč	700 mil. Kč
EIB IV (vlaky)	0 mil. Kč	0 mil. Kč
KB (revolving vlaky)	467 mil. Kč	467 mil. Kč
CELKEM	2 509 mil. Kč	2 652 mil. Kč

Zadluženost JMK

Evropská investiční banka – Smlouva II - SPLÁCENÍ

- Úvěrový rámec ve výši 2 000 000 tis. Kč uzavřen v roce 2009 a v roce 2013 navýšen o 300 000 tis. Kč
- Čerpání ukončeno v roce 2014
- Každá tranše (celkem 8) je splácena samostatně, úvěr bude splacen v roce 2030
- **Největší realizované projekty:**
 - Nemocnice Znojmo – rekonstrukce a dostavba II. etapa
 - Zdravotnická záchranná služba JMK – objekt Bohunice
 - Domov seniorů Újezd u Brna
 - CEITEC SCIENCE park
 - Thermal Pasohlávky – páteřní infrastruktura

Zadluženost JMK

Evropská investiční banka – Smlouva III – ČERPÁNÍ A REALIZACE

- Úvěrový rámec ve výši 700 000 tis. Kč uzavřen v roce 2018
- Čerpání: rok 2020 – 350 mil. Kč, rok 2021 – 350 mil. Kč
- Každá tranše bude splácena samostatně (období 2022 – 2040)
- **Plánované akce:**
 - výjezdové základny ZZS (8 základen)
 - domovy pro seniory Hustopeče a Sokolnice
 - akce v oblasti dopravy
 - dětská léčebna se speleoterapií Ostrov u Macochy

Financování železničních elektrických jednotek

- **Předfinancování hrazeno z úvěru od Komerční banky – 3,3 mld. Kč – splatnost v roce 2023**
- **Dlouhodobé financování podílu JMK – 1 168 094 tis. Kč**
 - úvěrový rámec EIB IV. – září 2020 – předpokládané splácení do roku 2040
 - možnost úvěru od komerčních bank

Děkuji Vám za pozornost

Ing. Ludmila Hrachovinová

E-mail: hrachovinova.ludmila@jmk.cz